

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 14636/2024
09.04.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Марија Станковић, адвокат из ..., против тужених Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво са седиштем у Београду и ЈП „Путеви Србије“ са седиштем у Београду, чији је пуномоћник Марија Кнежевић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4213/22 од 13.03.2024. године, у седници одржаној 09.04.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4213/22 од 13.03.2024. године у ставу првом изреке.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 114/21 од 26.05.2022. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца да се обавезу тужени да му солидарно на име накнаде материјалне штете исплати на име изгубљене породичне куће на адреси ... износ од 291.325,85 евра, на име изгубљеног покућства које је остало у породичној кући на претходно наведеној адреси износ од 41.500 евра, на име изгубљених рачуна за домаћинство и докумената који су остали у породичној кући износ од 830.000 евра, на име неисплаћене алиментације за дете 24.900 евра, на име неисплаћене школарине за дете 89.637,20 евра, на име необављеног посла 848.525,60 евра, на име поступка ресертификације и поновног достизања пословног статуса износ од 848.525,60 евра, на име немогућности обављања истоврсног посла до стицаја услова за пензију 3.606.233,80 евра, на име уништеног моторног возила марке „Peugeot 308“ износ од 4.980 евра, на име изгубљеног моторног возила - камиона 2015 „Volvo“ износ од 120.350 евра, на име изгубљеног моторног возила 2017 „Volkswagen Jetta“ износ од 19.556,46 евра, на име личног и компанијског кредибилитета и бонитета 1.060.657 евра, на име трошкова лечења у САД износ од 830.000 евра, на име трошкова живота у Републици Србији 41.500 евра, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате са законском затезном каматом од 20.01.2021. године до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезу тужени да му солидарно накнаде нематеријалну штету и то: за

претрпљене физичке болове 415.000 евра, на име претрпљеног психичког бола 415.000 евра и на име претрпљеног страха 415.000 евра, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате са законском затезном каматом од 20.01.2021. године до исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженима на име трошкова парничног поступка исплати и то туженој Републици Србији 126.000,00 динара, а туженом ЈП „Путеви Србије“ Београд износ од 164.400,00 динара. Ставом четвртим изреке, ослобођен је тужилац плаћања такси у овом спору.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 4213/22 од 13.03.2024. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Вишег суда у Београду П 114/21 од 26.05.2022. године у делу става првог и другог изреке којим је одбијен тужбени захтев тужиоца у односу на тужену Републику Србију и у делу става трећег изреке којим је тужилац обавезан да туженој Републици Србији накнади трошкове поступка. Ставом другим изреке, укинута је првостепена пресуда у преосталом делу става првог и другог изреке, којим је одбијен тужбени захтев тужиоца у односу на туженог ЈП „Путеви Србије“ и преосталом делу става трећег изреке и у наведеним деловима предмет је враћен првостепеном суду на поновно суђење.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је изјавио ревизију побијајући је у ставу првом изреке због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11...10/23), Врховни суд је нашао да је ревизија тужиоца неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, правноснажном пресудом Основног суда у Мионици К 129/19 од 03.06.2020. године тужилац је оглашен кривим што је дана 16.02.2019.године, способан да схвати значај свог дела и да управља својим поступцима, као учесник у саобраћају на путевима, не придржавајући се саобраћајних прописа, довео у опасност живот људи, услед чега је наступила смрт другог лица, чиме је извршио кривично дело - тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 297. став 4. у вези члана 289. став 3. у вези става 1. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од 8 месеци. До саобраћајне незгоде дошло је тако што тужилац управљајући путничким моторним возилом марке „Peugeot 308“, брзину кретања није прилагодио особинама и стању пута, крећући се недозвољеном брзином изгубио контролу над возилом и прешао у супротну траку чиме је изазвао судар са другим путничким возилом, услед чега је возач у том другом возилу изгубио живот. Услед повреда задобијених у саобраћајног незгоди тужилац је лечен у Србији и САД. Тужилац је у својству купца – закупца закључио уговор чији је предмет закуп непокретност која се налази у САД и обавезао се да исплаћује месечно 1.700 долара, да уплати депозит од 3.400 долара, да плаћа комуналне и остале услуге и уговорена је могућност куповине непокретности почев од 03.11.2011. године до 03.11.2021. године.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су закључили да кривичним поступком који је вођен против тужиоца и који је окончан осуђујућом пресудом, против које тужилац није изјавио жалбу, тужиоцу није причињена штета

незаконитим и неправилним радом органа тужене Републике Србије, прописаним чланом 172. Закона о облигационим односима, због чега је одбијен тужбени захтев тужиоца. У конкретном случају, тужилац је тражио накнаду штете због неправилног рада МУП-а, тужилаштва и суда, указујући на пропусте у раду полицијских службеника, јавног тужиоца и износећи примедбе на налаз и мишљење судског вештака, те указујући на нелогичности у исказима сведока саслушаних у кривичном поступку. Код несумњиво утврђеног да је кривични поступак против тужиоца правноснажно окончан, при чему тужилац није искористио законску могућност изјављивања жалбе против првостепене осуђујуће пресуде, не може се сматрати да у смислу члана 172. ЗОО постоји одговорност тужене Републике Србије за штету коју је тужилац претрпео.

Одредбом члана 172. став 1. Закона о облигационим односима (ЗОО) прописано је да правно лице одговара за штету коју његов орган проузрокује трећем лицу у вршењу или у вези са вршењем својих функција.

По оцени Врховног суда, правилан је закључак и правни став нижестепених судова да у конкретном случају нису испуњени услови за примену одредбе члана 172. ЗОО. Сама чињеница да је против тужиоца вођен кривични поступак не може се сматрати неправилним и незаконитим радњама органа тужене, без обзира на исход поступка, који је у конкретном случају неповољан по тужиоца (осуђен је на казну затвора), с обзиром на то да су органи тужене поступали у оквиру законом датих овлашћења. Покретање и вођење кривичног поступка представља употребу легалних правних средстава против потенцијалних учинилаца кривичних дела и подразумева закониту процедуру током које су окривљени заштићени претпоставком невиности. Примена правних средстава не представља неправилан и незаконит рад ни у ситуацији када је окривљени ослобођен оптужбе, када је оптужба одбијена или поступак обустављен, а посебно не у ситуацији када је окривљени оглашен кривим и изречена му је казна затвора, као у конкретном случају, па је с обзиром на постављени тужбени захтев на тужиоцу био терет доказивања конкретног пропуста и радње предузете на његову штету и постојање узрочно-последичне везе између таквих пропуста и радњи које имају карактер неправилног и незаконитог рада органа тужене, а које тврдње тужилац током поступка није доказао.

Дакле, у одсуству конкретно утврђених противправних поступака од стране органа тужене током покретања и трајања кривичног поступка, тужилац нема право на накнаду материјалне и нематеријалне штете коју потражује у овом поступку. Одговорност тужене државе као правног лица за штету коју проузрокује њен орган постоји када је трећем лицу штета проузрокована у вршењу или у вези са вршењем функција државног органа, те да је штета настала као последица таквог рада органа који се може сматрати прекорачењем, злоупотребом или погрешном применом датих овлашћења. Орган који поступа у оквиру законског овлашћења није одговоран за штету по основу члана 172. став 1. ЗОО. Стога су неосновани ревизијски наводи да је побијаном пресудом погрешно примењено материјално право.

Насупрот ревизијским наводима поступање органа који је у складу са законским прописима или у оквиру његових овлашћења не може представљати ни неправилни ни незаконити рад. Чак и погрешна примена одговарајуће законске норме или евентуално погрешна процена испуњености услова за доношење одређене одлуке не представља сама по себи повреду дужности у вршењу функција тог органа за који би држава

одговарала. Устав Републике Србије гарантује самосталност и независност у суђењу, односно изражавање мишљења приликом доношења одлуке, за коју судија ни на који начин не може одговарати. Из тих разлога правилно је становиште нижестепених судова да је тужбени захтев неоснован, с обзиром да тужилац није доказао да је постојао незаконит и неправилни рад државних органа, те су ревизијски наводи неосновани.

Правилно је одлучено и о накнади трошкова поступка на основу члана 165. став 2. у вези чланова 153. став 1. и 154. став 2. ЗПП.

Сходно изложеном, на основу члана 414. став 1. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Бранка Дражић с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**